

# Klima-, Natur og Miljøudvalget

## Klima-, Natur- og Miljøudvalget

### 1. Udvalgets opgaveområder

Klima-, Natur- og Miljøudvalget arbejder for at drive og udvikle Vejle Kommunes storstående natur, samt for at sikre endnu bedre miljø og klimaforhold i Vejle Kommune.

Igennem udvalget ejes en række rekreative naturområder – skove, strande, enge og ådalsområder mv. som udvikles både rekreativt med stier, vandreruter og faciliteter for brugere, og med henblik på at sikre natur og biodiversitet og for at mindske klimaforandringerne.

Gennem driften af Ressourcer & Genbrug arbejder udvalget med affaldsplanlægning og fremme af cirkulær økonomi. Gennem udvalget

varetages også en række myndighedsopgaver på natur- og miljøområdet – i forhold til natur, vandløb, landbrug, dambrug, grundvand, spildevand, energi og varme, industrimiljø og andre forhold. Som noget særligt drives videns- og oplevelsescentren Økolariet også under Klima-, Natur- og Miljøudvalget. Økolariet er en vigtig videns- og oplysningsindsats i forhold til bæredygtighed, klima og natur for både skoler, voksne og turister. Økolariet er udpeget som VidensPædagogisk AktivitetsCenter (VPAC) af Undervisningsministeriet.

Udvalgets opgave om affalds- og ressourcehåndtering i Ressourcer & Genbrug er baseret på brugerfinansiering efter et hvile-i-sig selv princip. De øvrige opgaver er skattefinansierede.

### 2. Andel af driftsbudget

Drift – serviceudgifter	Budget 2024 (1.000 kr.)	Drift – brugerfinansieret område	Budget 2024 (1.000 kr.)
Natur- og Udeliv	14.060	Ressourcer & Genbrug	-8.801
Miljøprojektet	1.373	Driftsbidrag klimainvestering	-3.269
Vand	8.676	Varmeforsyning	0
Industri & Landbrug	464		
Klima	1.515		
Økolariet	6.076		
Grønt Forum	936		
Skadedyr	156		
Puljer, biler, besparelser	1.445		
<b>Netto budget i alt</b>	<b>34.701</b>	<b>Netto budget i alt</b>	<b>-12.070</b>

### 3. Politiske mål og kommende udfordringer

#### Det skattefinansierede område

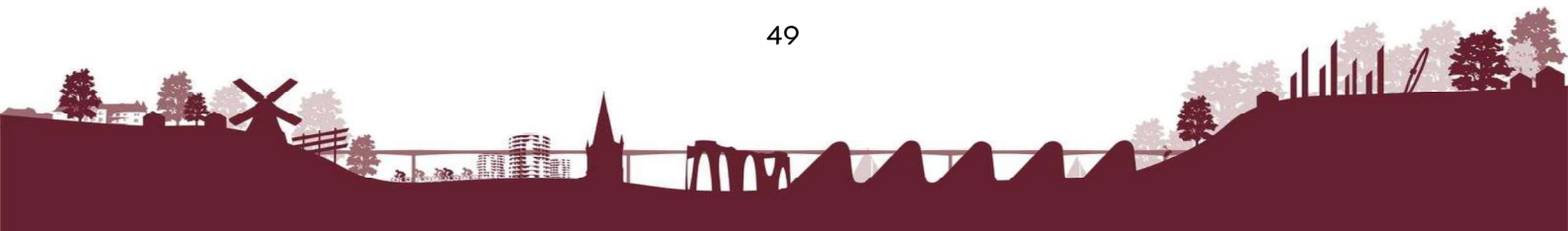
Udvalget har en række udfordringer og mål det kommende år, herunder især:

#### Biodiversitet og udeliv

Rammerne for udvikling af området ligger 3. generation Natur- og Friluftstrategi samt de ved-

tagne planer for kommuneskovene, landskab og biodiversitet. Vejle Kommune rummer en enestående natur med mange kvaliteter og muligheder, og naturen er et stærkt brand både i Vejle, nationalt og internationalt. Vi tænker klima-, natur-, sundheds- og kulturværdier sammen og skaber udviklingsmuligheder for erhverv og bosætning i balance med natur og miljø.

Vejle Ådal og Vejle Fjord er et overordnet fo-



# Klima-, Natur og Miljøudvalget

kusområde med stort potentiale, og vi arbejder målrettet i samarbejde med bestyrelsen på at udvikle disse områder i dialog med lodsejere og brugere.

Det er en stor opgave at realisere kommunens klimamål samt EU- og Statens planer på naturområdet. Derfor skal der også kvitteres til de lodsejere, vi har et godt samarbejde med om diverse naturhensyn.

Det samlede arbejde med udvikling af klimatiltag, biodiversitet og rekreative potentialer afhænger i høj grad af muligheden for at skaffe finansiering.

## Drift af strand, skov, natur og vand

Vi har nogen af Danmarks bedste muligheder for friluftsliv, og det er positivt, at vi kan konstatere et stadigt stigende brug af naturen på klassiske, men også nye måder. Vi har målt en fremgang på 22% fra 2016 til 2020 og yderligere store stigninger i forbindelse med Corona. Det udfordrer. Det er fortsat et ønske at udvikle cykling, vandring og rekreative muligheder ved fjorden. Vi vil inden for de givne økonomiske rammer fortsat tilstræbe et højt serviceniveau til glæde for publikum samt udeliv, samtidig med at vi arbejder for bedre biodiversitet under samtidig hensyntagen til de mennesker der bor i områderne.

Det er opgjort, at borgere i aldersgruppen 18-75 år sammenlagt tilbringer 5,8 mio. besøgstimer i naturområderne i Vejle Kommune, og 78 % af kommunens borgere besøger naturen mindst én gang om måneden.

## Grundvand

Fremtidens grundvand er i fokus. Vi skal beskytte vores grundvand og sikre en robust forsyning. Vi arbejder meget tæt sammen med alle vores vandværker om deres planer for fremtiden, så vi kan hjælpe dem med at blive mere robuste og professionelle.

Vi er i gang med at sløjfe ubenyttede borer og brønde, for at beskytte grundvandet. Arbejdet med lodsejere og vandværker om pesticidfrie BNBO'er er i gang, og fortsætter ind i 2024.

Alle vandværkerne undersøger løbende for PFAS-stoffer. Der er ingen af vores vandværker, der har PFAS i drikkevandet. Der er dog fortsat behov for en fokuseret opmærksomhed på PFAS og andre miljøfremmede stoffer i drikkevandet.

## Vandmiljø

Vores vandløb, søer og fjord har et stort potentiale, og der knytter sig mange interesser til vores vandområder. Vi skal fortsætte med at beskytte og forbedre vandmiljøet, håndtere klimaudfordringer, sikre de erhvervsmæssige og rekreative interesser. Igennem "Sund Vejle Fjord" laver vi marin naturgenopretning som et supplement til den nødvendige næringsstoffjernelse fra land. Projektet er finansieret til og med 2024.

Vådomsrådeindsatsen, vandtilbageholdelse og etablering af klima-lavbundsarealer en stor opgave og en vigtig forudsætning for hhv. havmiljø og Klima/CO<sub>2</sub> indsats. Hvis klimaplanens mål for lavbundsindsatsen skal nås, skal der etableres 190 ha om året de næste 7 år. Indsatserne er med til at reducere oversvømmelsesrisikoen i Vejle by.

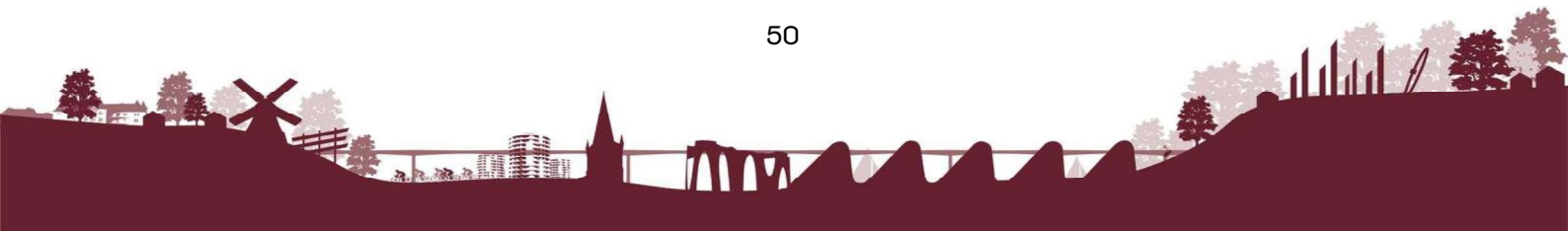
Vi skal udvikle en ny form for vandforvaltning, der kan vægte, hvordan vi sikrer mere robusthed overfor stigende nedbør, så byerne sikres bedre, landmandens jorde kan dyrkes, og vi sikrer øget biodiversitet. Hvis vi skal lykkes, er det vigtigt, at vi har klare aftaler med lodsejerne via opdaterede vandløbsregulativer.

## Spildevand

Spildevandsplanen 2020-2028 beskriver en prioriteret indsats vedrørende adskillelse af regnvand fra spildevandssystemet, hvilket skal mindske presset på kloaksystemet, og dermed udledningen af urensset spildevand til vandmiljøet under kraftig og langvarig regn.

For at imødekomme fremtidens vådere klima fortsætter vi implementeringen af vandhåndteringsplaner og vanddisponeringsplaner, så vi arbejder med vand på forkant i byomdannelsesprojekter og nye boligområder.

Ny lovgivning vedr. håndtering af tag- og overfladevand betyder, at der skal implementeres et serviceniveau for vand på terræn i spildevands-



# Klima-, Natur og Miljøudvalget

planen i forbindelse med klimatilpasningsprojekter.

## Dambrug

Vejle Kommunes arbejde med dambrug har til formål at understøtte erhvervsudvikling, indtænke bæredygtighed og sikre/forbedre vandmiljøet.

## Landbrug

Vejle Kommune leverer rammebetingelser for landbrugets vækst og udvikling, så landbrugsproduktionen sker på et bæredygtigt grundlag og bidrager til den grønne omstilling.

Vi gennemfører sparringssamtaler med vækstlandbrug, og indgår tidligt i dialog med landbruget om at finde løsninger, der bidrager til en bæredygtig udvikling.

Naturbeskyttelsesloven	
§3-beskyttet område	7.400 ha
Internationale beskyttelsesområder og fredede arealer	18.000 ha
Plejeaftaler	1.000 ha
Boringsnære beskyttelsesområder	161 stk. (ca. 306 ha)
Tilsynspligtige industri-virksomheder	563
Tilsynspligtige Husdyrbrug	675
Dambrug	20
Almene vandværker	61
Enkeltvandforsyninger	2.800
Større søer	8

## Klima – grøn omstilling og bæredygtighed.

Vejle Kommune vedtog i december 2020 en klimaplan, der beskriver, hvordan kommunen skal arbejde for at nå Parisaftalens målsætning om at begrænse klodens opvarmning til 1,5 grad. Klimaplanen beskriver handlinger og mål samt kommunens nuværende CO<sub>2</sub> belastning. Klimaplanen skal revideres i 2024.

Klima-, Natur- og Miljøudvalget vedtog i maj 2021 deres egen klimahandlingsplan med fokus på skovrejsning, udtagning af lavbundslande, partnerskab med landbruget, varmeplanlægning

og grøn affaldsplan. Klimahandlingsplanen revideres i 2023 og i 2024 skal planen implementeres.

## Klimatilpasning

Ud over klimaplanen er flg. planer og strategier grundlaget for arbejdet med klimatilpasning:

- Klimatilpasningsplan
- Risikostyringsplan
- Resiliensstrategi og stormflodsstrategi.

I 2024 fortsætter arbejdet med implementering af klimatilpasningsplan og risikostyringsplan for oversvømmelse. Der er opstillet mål og tiltag i risikostyringsplanen for perioden 2021-2027, som skal gøre Vejle midtby robust over for fremtidens risici for oversvømmelser.

I 2024 fortsættes arbejdet med fyrtårnsprojektet "Fjordbyen Vejle – Det gode liv og møde med vandet", som indgår i resiliensstrategien.

Følgende projekter vil særligt være i fokus:

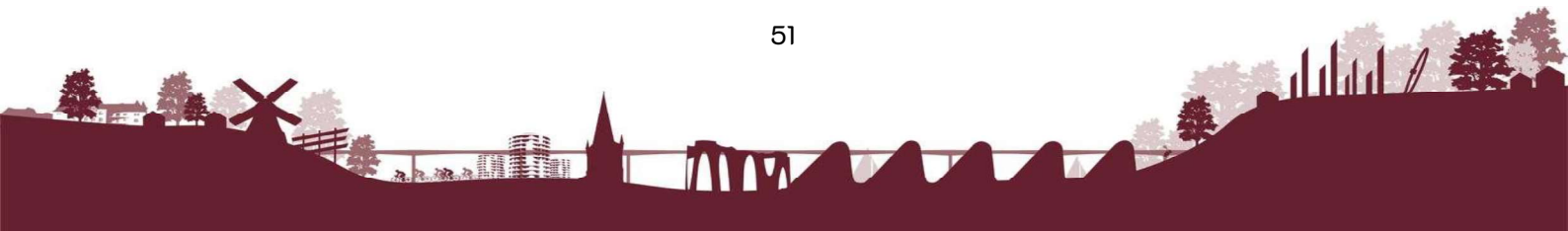
- Etablering af forsinkelses områder i Grejs opland
- Undersøgelse af mulige tiltag i Vejle midtby – styring af vand på overfladen og/eller i rør (Vesterbrogade-Vedelsgade)
- Stormflodsbeskyttelse
- Klimatilpasning i Østbyen – etape 2
- Udvikling af varslingsystem – Smart Vand.

## Økolariet

Økolariet er et levende hus, der mærker den grønne omstilling og dagsorden i omverden. Vi oplever at flere opsøger os for at få rådgivning og vejledning i, hvordan man formidler det grønne budskab, og hvordan et sted som Økolariet er opstået.

I 2024 vil "Økolariet Outreach" blive en integreret del af vores virke og skal ses som en arm på Økolariet, der rækker ud over Økolariets 4 vægge og ud i netværk og samarbejder på tværs i kommunen, institutioner og arrangementer.

Vi erfarer at besøgstallet ligger nogenlunde stabilt omkring 80 – 85.000 gæster årligt og vi modtager dagligt positive tilkendegivelser på vores service- undervisnings- og udstillingsniveau.



# Klima-, Natur og Miljøudvalget

I 2023 åbnede vi to nye udstillinger og med fokus på outreach og udvikling af Økolariet, vil der i 2024 løbende være mini udstillinger og højere inddragelse af naturvejleder i huset og udstilling. Start 2024 åbnes en større renovering og nytænkning af kælderudstillingen Hav & Fjord i samarbejde med Sund Vejle Fjord projektet.

Vi vil fortsætte og udbygge vores arbejde med social ansvarlighed og social bæredygtighed ift. at være en del af solsikkeprogrammet, have praktikanter, være neutralt rum for ledsagede familier m.v.

Undervisningsministeriets anerkendelse og økonomiske støtte til Økolariet som Videns-Pædagogisk AktivitetsCenter (VPAC) fortsætter uændret i 2024.

I 2024 skal der arbejdes på en aftale med Ressourcer & Genbrug i forbindelse med selskabsgørelsen og dens rolle ift. økonomisk bistand til Økolariets drift, udstilling og undervisning.

## Skadedyr

Skadedyrsbekæmpelse omfatter primært rottebekæmpelse. Opgaven til rottebekæmpelse finansieres via rottegebyret over ejendomsskatten som en promille af ejendomsværdien. Målet med opgaven er bekæmpelse af anmeldte rotteforekomster, kloaksikring af offentlige institutioner, oplysningskampagner og andre tiltag, som kan reducere behovet for rottegift.

Derudover arbejdes der med at samtlige spær og fælder i Vejle Kommune kan blive registreret i central database.

## Det brugerfinansierede område

### Ressourcer & Genbrug

Vejle Kommune ønsker at være blandt foregangskommunerne, hvad angår affaldsforebyggelse og genbrug. Ressourcer & Genbrug sikrer med højt ambitionsniveau optimal ressourceudnyttelse med forebyggelse som førstevalget, opfylder de nationale målsætninger for genan-

Kommunen skal helt eller delvist tage hånd om ca. 122.000 borgeres og ca. 13.300 virksomheders affaldsproduktion. Ud af den samlede mængde i kommunen håndterer Ressource & Genbrug ca. 110.000 tons affald om året. Heraf står husholdningerne for ca. 91% og erhvervene for ca. 9%.

vendelse og en stigende borgertilfreds, samt arbejder mod et CO2 neutralt affaldsområde i 2030.

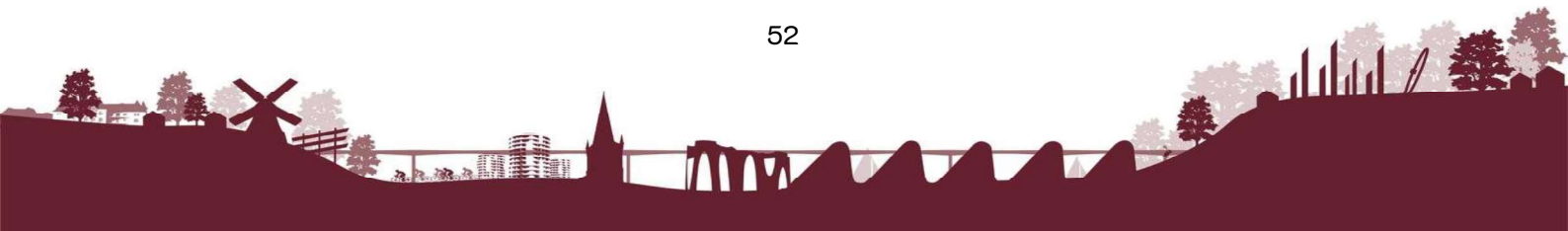
De ressourcer, der udsorteres, skal recirkuleres i høj kvalitet, så de kan få nyt liv og gøre bedst mulig gavn for klima og miljø.

Der arbejdes med de 7 fokus- og indsatsområder fra Affalds- og ressourceplanen 2020-2032.

Det er blandt andet:

- Iværksætte og understøtte tiltag og initiativer for at skabe affaldsforebyggelse og mere direkte genbrug
- Øget kommunikation som er opmærksomhedsskabende med borgerinvolvering og adfærdspåvirkning for at sikre affaldsminimering og affaldsforebyggelse.
- Samarbejde med andre i branchen omkring måling af CO2 effekter
- Videre arbejde med anbefalingerne fra delprojektet "Borgersamling om bæredygtigt forbrug" under EU LIFE-IP-projektet, Circular Economy Beyond Waste, som løber fra 2022 til 2029.

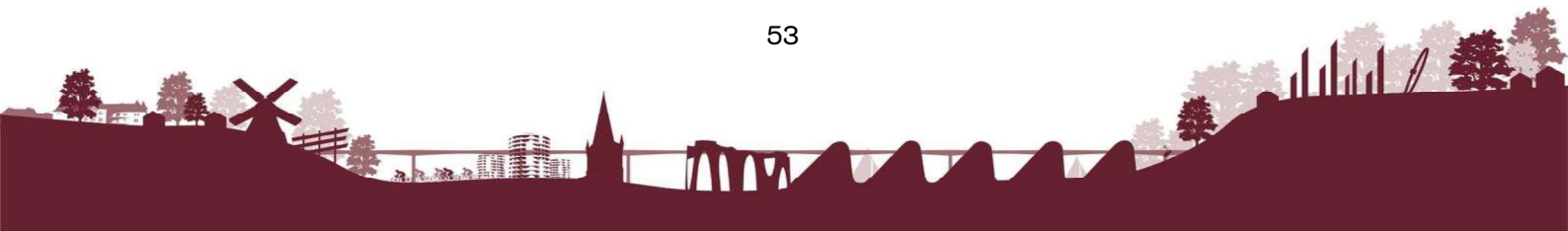
Derudover pågår der analyser og politisk proces i forhold til selskabsgørelse af affaldsområdet. Endvidere vil en fremtidssikring af genbrugspladsen i Egtved ske bl.a. ved opgradering af kemihus.



# Klima-, Natur og Miljøudvalget

## 4. Aktivitetsforudsætninger

Aktivitet	Mængde	I alt
Drift og vedligeholdelse, km vandløb	ca. 330 km	4,40 mio. kr.
Skovdrift, indtægter	1.000 ha	-2,03 mio. kr.
Skovdrift, udgifter	1.000 ha	3,88 mio. kr.
Friluftsliv, skov	1.000 ha	2,97mio. kr.
Friluftsliv, åbne land		2,76 mio. kr.
Stranddrift	6 strande (blå flag)	1,52 mio. kr.
Naturpleje	22.000 ha	1,958io. kr.
Besøgstimer i Vejles Natur	5,8 mio. timer	
Økolariet, antal gæster	80.000 gæster	



# Klima-, Natur og Miljøudvalget

